مجلـه‌ی مـراقبـت اورژانـس
دوره‌ی ۱، شماره‌ی ۱، بهار ۹۶ ، صفحات ۳۲ تا ۴۲

رابطهٔ اضطراب مرگ، اهمیت داشتن، تعلق‌پذیری خنثی و احساس بار بودن با خودکشی در دانشجویان

سجاد رشید[۱]، احمدرضا کیانی[۲*]، کاظم خرمدل[۳]، نرگس یگانه [۱]، سعید زین‌الدینی[۱]

[*] **نویسنده‌ی مسئول**: اردبیل، دانشگاه محقق اردبیلی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی Ahmadreza_kiani@yahoo.com

چکیده

زمینه و هدف: *هر سال تقریباً یک میلیون نفر در سرتاسر جهان بر اثر خودکشی می‌میرند که این باعث شده است خودکشی به عنوان یک فوریت مهم پزشکی در آید. هدف از پژوهش حاضر تعیین رابطهٔ اضطراب مرگ، اهمیت داشتن، تعلق‌پذیری خنثی و احساس بار بودن با افکار و اعمال خودکشی در دانشجویان می‌باشد.*

روش بررسی: *در این پژوهش توصیفی- همبستگی، ۳۳۱ نفر از دانشجویان دانشگاه محقق اردبیلی به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. پس از تصویب طرح در معاونت پژوهشی دانشگاه، داده‌های مطالعه با استفاده از ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه نیازهای بین فردی، اهمیت داشتن، اضطراب مرگ و مقیاس تجدیدنظر شدهٔ رفتارهای خودکشی در یک مرحله گردآوری شد. داده‌ها توسط شاخص‌های آمار توصیفی، تحلیل همبستگی پیرسون، ضریب تفکیکی، رگرسیون چند متغیره و با استفاده از نرم‌افزار SPSS ver. 22 تحلیل شدند.*

یافته‌ها: *حاکی از وجود ارتباط بین احساس تعلق پذیری خنثی و ادراک بار بودن با افکار و اعمال خودکشی در دانشجویان بود، اما ادراک بار بودن توانایی تبیین و پیشبینی قوی‌تری را در قیاس با تعلق‌پذیری خنثی برای افکار و اعمال خودکشی دارا بود. همچنین بین مولفه اهمیت داشتن و افکار و اعمال خودکشی رابطهٔ منفی و معنی‌داری وجود داشت، اما با کنترل مولفه‌های نیازهای بین فردی از طریق همبستگی تفکیکی، این رابطه ناپدید شد. نهایتاً هیچ رابطهٔ معنی‌داری بین اضطراب مرگ با افکار و اعمال خودکشی و احساس بار بودن و تعلق‌پذیری خنثی یافت نشد.*

نتیجه‌گیری: *می‌توان نتیجه گرفت که نظریهٔ بین فردی- روانشناسی خودکشی تا حدود متوسطی قادر به پیش‌بینی و تبیین افکار و اعمال خودکشی می‌باشد و می‌توان در خودکشی عوامل مرتبط با روابط میان فردی را موثر دانست.*

واژگان‌کلیدی: ***خودکشی، اهمیت داشتن، تعلق‌پذیری خنثی، ادارک بار بودن، نظریه بین‌فردی روانشناختی***

مقدمه

هر سال تقریباً یک میلیون نفر در سرتاسر جهان بر اثرخودکشی می‌میرند که این باعث شده است خودکشی به عنوان یک فوریت مهم پزشکی درآید (۱)، هر چند برآورد شده است که میزان خودکشی‌های واقعی ۱۰ تا ۲۰ برابر این رقم می‌باشد (۱). از این بین نوجوانان و جوانان بین ۱۵ تا ۲۹ سال بیشترین آسیب‌پذیری را دارند، به نحوی که خودکشی دومین عامل مرگ و میر در بین این گروه سنی است (۲،۳). خودکشی یک رفتار چند بعدی است که در نتیجهٔ عوامل مختلف از جمله اختلالات روانی به ویژه اختلال افسردگی اساسی (۴،۵)، پیشینهٔ خانوادگی (۶)، درگیری خانوادگی (۷)، سوء مصرف مواد و الکل (۸)، پیشینهٔ خودکشی فردی (۲)، ناامیدی (۹)، عوامل زیست- عصبی (۱۰) و زندگی پر استرس (۱۱) بروز پیدا می‌کند و به شکل رفتاری عامرانه و از روی قصد برای خاتمه دادن به زندگی خود تعریف می‌شود (۱۲). همین طـور سـه نـوع دیگـری از افکـار و اعمـال خودکشـی

۱- دانشجوی کارشناسی روانشناسی بالینی، گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل
۲-دکتری روانشناسی، استادیار گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل
۳- دکترای تخصصی روانشناسی. گروه روانشناسی. موسسه آموزش عالی غیرانتفاعی غیردولتی فاطمیه (س)، شیراز

[Downloaded from ijec.ir on 2026-11-18]

غیرکشنده وجود دارد که در پیش‌بینی متعاقب رفتار خودکشی مهم‌ترین نقش را دارند (۴،۱۳). اینها شامل ۱: ایده‌پردازی خودکشی (داشتن تفکراتی مستمر و جدی مبنی بر کشتن خود) ۲: طرح‌ریزی خودکشی (فرمول‌بندی شیوه و سبک خودکشی) و ۳: اقدام به خودکشی (رفتارهای خودآسیب زننده به نیت مرگ) می‌باشند (۱۲،۱۴). برخی از محققان پیشنهاد کرده‌اند که سبب شناسی خودکشی در دانشجویان و جوانان کم سن و سال به دلیل این که این مرحله از زندگی با تغییرات سریع، نظیر تغییر در ساخت خانوادگی، ترک خانواده، افزایش دسترسی به مواد و الکل، مشکلات اجتماعی، مالی و تحصیلی همراه است، از سایر سنین متفاوت است (۱۵،۱۶). خودکشی دومین عامل مرگ و میر در بین دانشجویان است و برآورد شده که سالیانه ۱۱۰۰ دانشجو در ایالات متحده دست به خودکشی می‌زنند (۲،۳،۱۵) و ۱۱/۴ درصد به طور جدی در مورد خودکشی فکر می‌کنند و ۷/۹ درصد برنامهٔ خودکشی طراحی می‌کنند و ۱/۷ درصد اقدام به خودکشی می‌کنند (۱۷). با این حال با وجود اهمیت بسیار زیاد خودکشی مطالعات تجربی بسیار کمی بر روی آن صورت گرفته است که یکی از دلایل آن نبود مدلی ساختمند برای توضیح رفتار خودکشی است (۱۸). از این رو برای پر کردن این خلاء، توماس جوینر (۲۰۰۵) نظریه بین فردی-روانشناختی (interpersonal-psychological theory of suicidal behavior (IPTS)) را ارائه کرده است. نظریه بین فردی-روانشناختی مدعی است که تمایل به خودکشی در نتیجهٔ حضور دو عامل خطر شامل تعلق‌پذیری خنثی (thwarted belongingness) (حس تعلق‌پذیری کم و باور فرد مبنی بر این که او از سایر افراد جدا است و به خانواده، گروهی از دوستان و یا گروه خاصی تعلق ندارد و شامل دو عامل است: ۱- تنهایی ۲- نبود مراقبت دو سویه (absence of reciprocal care) و ادراک بار بودن (perceived burdensomeness) (دیدگاه شخص مبنی بر این که وجود وی باری برای اعضای خانواده، دوستان و جامعه است و در نبود او آنها عملکرد بهتری خواهند داشت و متشکل از دو عامل: ۱- تنفر از خود و ۲- احساس مسئولیت می‌باشد) به وجود می‌آید. اما این دو سازه تنها در حضور درماندگی (برای مثال این وضع تغییری نخواهد کرد)، از حالت افکار منفعل خودکشی به حالت تمایل فعال برای خودکشی تبدیل می‌شود. اما هنوز این تمایل فعال برای خودکشی برای قصد خودکشی کافی نیست. بلکه فرد باید دارای سازه دیگری تحت عنوان توانایی اکتساب شده برای خودکشی (acquired for suicide capability) باشد که به معنی توانایی فرد در غلبه بر حس ذاتی صیانت نفس و انجام رفتارهای خود آسیب زننده به قصد مرگ است (۲۰-۱۸، ۳). ما (Ma) و همکاران گزارش کرده‌اند که از ۱۲ مطالعه صورت گرفته در زمینهٔ رابطهٔ بین تعلق‌پذیری خنثی و ادراک بار بودن با افکار خودکشی، هشت مطالعه رابطهٔ معنی‌دار و چهار مطالعه رابطهٔ غیرمعنی‌دار یافته‌اند، که از بین این چهار مطالعه تنها دو مطالعه دارای حجم نمونهٔ موثر بوده‌اند. همین طور آنها گزارش کرده‌اند که از بین ۲۱ مطالعهٔ صورت گرفته در رابطهٔ توانایی اکتساب شده برای خودکشی و افکار خودکشی، ۱۲ مطالعه معنی‌دار و ۹ مطالعه غیرمعنی‌دار بوده است. با این حال، مشخص شده است که توانایی کسب شده برای خودکشی، همانند تعلق‌پذیری خنثی و احساس بار بودن قادر به پیش‌بینی افکار خودکشی، ریسک خودکشی، علائم خودکشی، پتانسیل خودکشی و همینطور شناسایی قابلیت خودکشی در طیف بیماران بالینی، جمعیت عادی و دانش‌آموزان می‌باشد (۳). به طور کلی، شواهد موجود حاکی از اهمیت این مدل نظری در تبین خودکشی می‌باشد، اما وجود مطالعات آتی برای تبیین دقیق‌تر سازه‌های آن به ویژه در جوامع غیرغربی امری ضروری است.

تاکنون تحقیقات مختلفی نظریهٔ بین فردی-روانشناختی را در دانشجویان مورد بررسی قرار داده است (۲۶-۲۱). جمع‌بندی

[Downloaded from ijec.ir on 2026-11-18]

نتایج حاکی از تأثیرگذاری بیشتر ادارک بار بودن با افکار و میل خودکشی در بین دانشجویان است. این در حالی است که نتایج نیرومندی از ارتباط تعلق‌پذیری خنثی با افکار و میل خودکشی در بین دانشجویان به دست نیامده است. از سوی دیگر، نتایج تحقیقات مختلف (۳۰-۲۷) نشان می‌دهد که بی‌باکی از مرگ سبب افزایش معنی‌دار قابلیت خودکشی (suicidality) در کارکنان ارتش، بیماران و گروه متمایل به خودکشی در قیاس با گروه کنترل است. همین طور بی‌باکی از مرگ با حساسیت کمتر با درد و حوادث ناگوار و دردناک بیشتری در طول زندگی این افراد رابطه داشته است. در نتیجه این مطالعه برای درک بهتر ماهیت نظریه بین فردی- روانشناختی به تعیین رابطهٔ اهمیت داشتن، تعلق‌پذیری خنثی، احساس بار بودن و اضطراب مرگ با خودکشی در دانشجویان می‌پردازد.

روش بررسی

در این پژوهش توصیفی- همبستگی، ۳۳۱ نفر از دانشجویان دانشگاه محقق اردبیلی به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. پس از تصویب طرح در معاونت پژوهشی دانشگاه و کسب رضایت آگاهانه از دانشجویان، داده‌های مطالعه با استفاده از ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه نیازهای بین فردی، اهمیت داشتن، اضطراب مرگ و مقیاس تجدیدنظر شدهٔ رفتارهای خودکشی در یک مرحله گردآوری شد. ویژگی‌های هر کدام از ابزار های مورد استفاده به شرح ذیل می باشد:

پرسشنامهٔ نیاز بین فردی (Interpersonal Needs Questionnaire (INQ)): این پرسشنامه دارای چندین نسخه (۱۰، ۱۲، ۱۵، ۱۸ و ۲۵ سوالی) است که طبق گزارش هیل (Hill) و همکاران (۳۱) نسخه ۱۰ و ۱۵ سوالی بهترین میزان اعتبار درونی و تناسب با مدل تحلیل عاملی اکتشافی را دارند. نسخه ۱۵ سوالی این مقیاس، متشکل از ۱۵ گویه است که به صورت خودگزارشی از شرکت کنندگان می‌خواهد که بهترین گزینهٔ ممکن را متناسب با باورهایشان در مورد این که در حال حاضر تا چه میزانی با دیگران در ارتباط هستند (تعلق پذیری) و تا چه میزانی فکر می‌کنند که سربار دیگران هستند (ادراک بار بودن) را در یک مقیاس هفت لیکرتی مشخص کنند. نمرهٔ بالاتر در این مقیاس به معنای ادراک بار بودن و تعلق‌پذیری خنثی بیشتر است. این مقیاس اعتبار درونی خوبی با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹ دارد (۳۲،۳۳).

پرسشنامهٔ تجدیدنظر شدهٔ خودکشی(Suicidal Behavior Questionnaire-Revised (SBQ-R)): پرکاربردترین مقیاس خودکشی می‌باشد که از چهار سوال تشکیل شده است. هر گویه ابعاد مختلفی از قابلیت فرد برای خودکشی را مورد سنجش قرار می‌دهد. گویهٔ اول ایده‌پردازی و اقدام به خودکشی، گویه دوم فروانی افکار خودکشی طی سال گذشته، گویه سوم در بردارندهٔ بیان نیت (communication of intent) است و گویه چهارم احتمال اقدام به خودکشی را در آینده مورد سنجش قرار می‌دهد. نقطه برش نمرهٔ کلی این آزمون، هفت برای جمعیت عادی و هشت برای بیماران بالینی است. همینطور نقطه برش سوال اول، دو می‌باشد. طراحان این مقیاس گزارش کرده‌اند که این ابزار دارای اعتبار درونی، پایایی خوب و همینطور توانایی تمیز گروه دارای تمایلات خودکشی از گروه غیرخودکشی‌گرا است (۳۴).

پرسشنامهٔ اهمیت داشتن ((Mattering Inventory (MI): متشکل از ۲۴ سوال و سه خرده مقیاس آگاهی، اهمیت و اعتماد می‌باشد که ادارک فرد را از اهمیت داشتن او برای دیگران می‌سنجد. در اینجا منظور از دیگران گروه خاصی نظیر خانواده یا گروه معینی از دوستان نیستند، بلکه از افراد خواسته می‌شود که با توجه به رابطهٔ خود با دیگران (کل افرادی که با آنها در ارتباط هستند) بهترین گزینه را در یک مقیاس لیکرتی پنج درجه‌ای انتخاب کند. اعتبار و پایایی درونی خوبی برای این ابزار گزارش شده است. همچنین

[Downloaded from ijec.ir on 2026-11-18]

آلفای کرونباخ برای هر سه خرده مقیاس و کل آزمون بین ۰/۷۲۹ تا ۰/۸۷۲ گزارش شده است (۳۵).

پرسشنامهٔ اضطرب مرگ تمپلر ((Death Anxiety (DAQ) Questionnaire: یک مقیاس ۱۵ سوالی به شکل بله و خیر که در نوع خود بیشترین کاربرد را داشته است، که نگرش آزمودنیها را نسبت به مرگ می‌سنجد. نمره بالاتر در این مقیاس معرف میزان بیشتری از اضطراب است. ضریب بازآزمایی این مقیاس ۸۵ درصد و ضریب همسانی درونی آن را ۷۳ درصد گزارش کرده‌اند. در نمونه‌های ایرانی نیز اعتبار و پایایی خوبی برای این مقیاس گزارش شده است (۳۶،۳۷).

داده‌ها توسط شاخص‌های آمار توصیفی، تحلیل همبستگی پیرسون، ضریب تفکیکی، رگرسیون چند متغیره و با استفاده از نرم‌افزار SPSS ver. 22 تحلیل شدند.

یافته‌ها

ویژگی های بارز شرکت کنندگان به شرح زیر بود: ۷۹/۲ درصد شرکت کنندگان زن، ۸۶/۱ درصد مجرد، ۸۶/۴ درصد بی‌کار، ۶۷/۱ درصد دانشجوی کارشناسی، ۸۳/۷ درصد شرکت کنندگان با رده‌ی سنی ۱۷ تا ۲۴ سالگی بودند.

میانگین نمرهٔ آزمودنیها در خرده مقیاس‌های آگاهی، اهمیت و اعتماد، بار بودن و تعلق پذیری به ترتیب ۲۹، ۳۸، ۲۰، ۱۳ و ۲۹ بود. میانگین نمرات آزمودنی‌ها برای کل مقیاس اهمیت داشتن، نیازهای روابط بین فردی، اضطراب مرگ و رفتارهای خودکشی به ترتیب ۸۸، ۴۳، ۷ و ۵ بود (جدول ۱).

جدول ۱: میانگین و انحراف معیار نمره‌های آزمودنی‌ها در متغیرهای پژوهش

متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار
آگاهی	۳۳۱	۲۹/۱	۶/۳
اهمیت	۳۳۱	۳۸/۴	۷/۵
اعتماد	۳۳۱	۲۰/۸	۴/۱
اهمیت داشتن	۳۳۱	۸۸/۴	۱۴/۷
بار بودن	۳۳۱	۱۳/۶	۸/۵
تعلق‌پذیری	۳۳۱	۲۹/۹	۱۰/۳
نمره کل پرسشنامه نیازهای روابط بین فردی	۳۳۱	۳۴/۴	۱۶/۷
اضطراب مرگ	۳۳۱	۷/۷	۲/۶
نمره کل پرسشنامهٔ خودکشی	۳۳۱	۵/۴	۳/۲

مندرجات جدول ضریب همبستگی پیرسون نتایج همبستگی بین متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد (جدول ۲). بین نمره کلی مقیاس خودکشی با نمرهٔ کلی مقیاس اهمیت داشتن و خرده مقیاس‌های آن یعنی آگاهی، اهمیت و اعتماد رابطهٔ منفی و معنی‌دار وجود داشت ($P<۰/۰۱$), در حالی که بین نمره کلی مقیاس خودکشی با احساس بار بودن و تعلق‌پذیری خنثی و به طور کلی با مقیاس نیازهای روابط بین فردی رابطهٔ مثبت و معنی‌داری وجود داشت ($P<۰/۰۱$). از سوی دیگر، هیچ رابطهٔ معنی‌داری بین متغیرهای پژوهش به جزء خرده مقیاس اعتماد با اضطراب مرگ وجود نداشت. همین‌طور، بین مقیاس اهمیت داشتن و مقیاس نیازهای روابط بین فردی و مولفه‌های آنها رابطهٔ منفی و معنی‌داری مشاهده شد

[Downloaded from ijec.ir on 2026-11-18]

(P<۰/۰۱). اما زمانی که نمرات مقیاس نیازهای روابط بین فردی توسط همبستگی تفکیکی کنترل شد، دیگر رابطهٔ معنی‌داری بین اهمیت داشتن و رفتار خودکشی یافت نشد. در حالی که حتی با کنترل مقیاس اهمیت داشتن از طریق همبستگی تفکیکی باز هم رابطهٔ نمرهٔ کلی مقیاس نیازهای روابط بین فردی با خودکشی معنی‌دار بود (P< ۰/۰۱ , r=۰/۳۰۷).

جدول ۲: ماتریس ضرایب همبستگی پیرسون بین متغیرهای پژوهش

	آگاهی	اهمیت	اعتماد	نمره کل مقیاس اهمیت داشتن	بار بودن	تعلق پذیری	نمره کل مقیاس نیازهای روابط بین-فردی	نمره کل مقیاس خودکشی	اضطراب مرگ
آگاهی	۱								
اهمیت	۰/۵۳۹**	۱							
اعتماد	۰/۴۰۳**	۰/۳۶۲**	۱						
نمره کل مقیاس اهمیت داشتن	۰/۸۳۷**	۰/۸۵۴**	۰/۶۵۹**	۱					
بار بودن	-۰/۳۸۶**	-۰/۵۲۰**	-۰/۲۶۹**	-۰/۵۱۵**	۱				
تعلق پذیری	-۰/۴۲۹**	-۰/۴۷۱**	-۴۱۹۰**	-۰/۵۵۳**	-۰/۵۰۲**	۱			
نمره کل مقیاس نیاز های روابط بین فردی	-۰/۴۷۲**	-۰/۵۶۸**	-۰/۴۰۴**	-۰/۶۱۷**	۰/۸۴۰**	۰/۸۹۱**	۱		
نمره کل پرسش نامه ی خودکشی	-۰/۱۷۲**	-۰/۲۶۵**	-۰/۲۰۰**	-۰/۲۷۰**	۰/۴۰۸**	۰/۲۹۵**	۰/۰۳۹۹**	۱	
اضطراب از مرگ	۰/۰۳۹	۰/۰۰۴	-۰/۱۵۰**	-۰/۰۶۴	۰/۰۷۷	۰/۰۳۵	۰/۰۶۲	۰/۰۱۹	۱

**p<۰/۰۱

نتایج تحلیل رگرسیون به روش ورود حاکی از آن است که نمرهٔ کلی مقیاس نیازهای روابط بین فردی قادر به پیش‌بینی رفتارها و افکار خودکشی در دانشجویان می‌باشد. بدین معنا که با افزایش یک واحد استاندارد در نمرهٔ کلی مقیاس نیازهای روابط بین فردی معادل ۳/۹۹ در نمرهٔ مقیاس رفتارهای خودکشی افزایش حاصل می‌شود. با این حال تحلیل رگرسیون گام به گام برای مولفه‌های نیازهای بین فردی اثرگذاری متفاوتی را پیش‌بینی کرد، در گام اول متغیر ادراک بار بودن وارد معادلهٔ رگرسیونی شد. این متغیر به تنهایی ۱۶ درصد از پراکندگی نمرات مقیاس خودکشی را تبیین می‌کرد (R^2=٪۱۶). در گام دوم احساس تعلق‌پذیری خنثی وارد معادله رگرسیونی شد، که میزان ضریب تبین به اندازهٔ ۱۰ درصد افزایش پیدا کرد (R^2=٪۱۷). به طور کلی، احساس بار بودن و تعلق‌پذیری خنثی در مجموع ۱۷درصد از پراکندگی مقیاس خودکشی را تبیین می کردند. با این حال، به دلیل تأثیر اندک احساس تعلق‌پذیری خنثی، می‌توان آن را از معادله حذف کرد و معادله اول را به عنوان معادله بهینه انتخاب نمود (جدول ۳).

[Downloaded from ijec.ir on 2026-11-18]

جدول ۳: خلاصه رگرسیون گام به گام جهت پیش بینی رفتار های خودکشی از روی خرده مقیاس‌های احساس تعلق‌پذیری و ادارک بار بودن

مدل	متغیر پیش بین	B	Beta	R	R^2	ADR^2	P value
۱	ادراک بار بودن	۰/۱۷۵	۰/۴۰۸	۰/۴۰۸	۰/۱۶۷	۰/۱۶۴	<۰/۰۰۱
۲	ادراک‌بار بودن	۰/۱۴۹	۰/۳۴۸	۰/۴۲۱	۰/۱۷۷	۰/۱۷۲	<۰/۰۰۱
	تعلق پذیری خنثی	۰/۴۳	۰/۱۲۰				۰/۳۹

بحث و نتیجه گیری

نتایج پژوهش هم راستا با سایر پژوهش‌ها (۸،۱۵،۱۷،۲۵،۳۳)، نشان داد که با افزایش نمرهٔ فرد در مقیاس نیازهای روابط بین فردی، به همان اندازه میل به خودکشی در افراد افزایش پیدا می‌کـرد. از سوی دیگـر، از بین دو عامل ادراک بـار بودن و تعلق‌پذیـری خنثی، عـامل ادارک بـار بـودن به طور قـابل ملاحظه‌ای قابلیت پیش‌بینی پراکنـدگی خودکشـی را در بیـن دانشجویان داشـت. عامل تعلق‌پذیری خنثی هر چند رابطهٔ معنی‌داری با افکار و امیال خودکشی دارد، اما در تبیین پراکندگی آن نقش بسیار جزیی را ایفا می‌کند از این رو، پیشنهاد می‌شود که در دانشجویان عامل ادارک بار بودن نقش بسیار مهم‌تری را در پیش‌بینی افکار و امیال خودکشی دارد. سایر مطالعات صورت گرفته نیز نشان می‌دهند که تنها عامل ادراک بار بودن قادر به پیش‌بینی افکار و امیـال خودکشـی در بین دانشجویان اسـت و عامـل تعلق‌پذیری خنثی نقش مهمی را ایفا نمی‌کند(۲۶-۲۱). هر چند که ممکن است با افزایش سـن، احسـاس تعلق‌پذیری خنثی نیـز نقش مهم‌تـری در پیش‌بینی پراکندگی افکار و امیال خودکشی در افراد مسن داشته باشد (۳۸). از سوی دیگر، به طور کلی مجموعهٔ این دو عامل تنها قادر به تبیین ۱۷ درصد از کل پراکندگی خودکشی در بین دانشجویان هست که نشان دهندهٔ این است که خودکشی تنها منشاء گرفته از عوامل میان فردی نظیر احساس تعلق‌پذیری خنثی و ادراک بار بودن نیست. بلکه یک پدیدهٔ چند بعدی می‌باشد که از مجموعه عوامل زیستی، محیطی و روانشناختی افراد منشاء می‌گیرد (۱۴). از سوی دیگر، نظریه بین فردی مدعی است که اقدام به خودکشی نیازمند عاملی تحت عنوان توانایی اکتساب شده می‌باشد که با میزان کمتر اضطراب مرگ، عدم ترس نسبت به آسیب زدن به خود و درگیر شدن در رفتارهای خودآسیب زننده که هدف آن از بین بردن خود است، مشخص می‌شود (۲۰-۱۸،۳). اما برخلاف این پیش‌بینی، هیچ رابطهٔ معنی‌داری بین افکار، امیال و رفتار خودکشی با میزان کمتر اضطراب مرگ در بین دانشجویان یافت نشد. این ناتوانی در کسب رابطهٔ معنی‌دار همچنین می‌تواند ناشی از عدم بالینی بودن نمونه‌های پژوهش نیز باشد. اما ما (Ma) و همکاران (۳) گزارش کرده‌اند که از بین ۲۱ مطالعهٔ صورت گرفته در زمینهٔ ارتباط رفتارهای خودکشی با توانایی کسب شده تنها ۱۲ مطالعه رابطهٔ معنی‌دار پیدا کرده‌اند.

مجموعهٔ یافته‌های پژوهش حاکی از این است که نظریه بین فردی-روانشناختی خودکشی تا حدودی قادر به پیش‌بینی امیـال و افکـار خودکشـی است، اما وجود مدلی ساختمندتر می‌تواند توجیه بهتری از رفتار خودکشی را در بر بگیرد. همینطور، ارتباط معنی‌دار و منفی سازه اهمیت داشتن، بخش مهمی از خود پنداره فرد مبنی بر اهمیت او از دید دیگران و میزان تعلق و ارتباط او با جهان خارجی (۳۹) با مولفه‌های تعلق‌پذیری خنثی و ادارک بار بودن و همین‌طور ناپدید شدن اثر ارتباط معنی‌دارِ سازه اهمیت داشتن با رفتارهای خودکشی با کنترل مولفه‌های مقیاس نیازهای بین فردی نشان می‌دهد که

[Downloaded from ijec.ir on 2026-11-18]

می‌توان از مفهوم تعلق‌پذیری خنثی و ادراک بار بودن به جای مفهوم اهمیت داشتن استفاده کرد.

از محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به ناهمسانی فراوانی نمونه‌های شرکت کننده از لحاظ جنسیتی، تأهل، وضعیت شغلی که سبب عدم بررسی رابطهٔ اطلاعات جمعیت شناختی با افکار و امیال خودکشی گردید و همچنین روش نمونه‌گیری در دسترس برای جمع‌آوری اطلاعات اشاره کرد. همین‌طور می‌توان از ابزار پرکاربردتر ۵ گویه‌ای مقیاس توانایی کسب شده برای خودکشی (Acquired Capability for Suicide Scale) به جای مقیاس اضطراب مرگ در تحقیقات بعدی استفاده کرد.

تشکر و قدردانی

این طرح مصوب معاونت پژوهشی موسسهٔ آموزش عالی فاطمیهٔ شیراز با کد اخلاق ۳۲/۱۱۱/۹۵ف بوده و بدین وسیله از تمامی دانشجویانی که به عنوان آزمودنی در این پژوهش همکاری کردند، تقدیر و تشکر می‌شود.

منابع

1. Fleischmann A, Bertolote JM, Wasserman D, et al. Effectiveness of brief intervention and contact for suicide attempters: a randomized controlled trial in five countries. Bull World Health Organ. 2008; 86(9): 703-9.

2. Berman AL. Depression and suicide. Psychiatric Services. 2009; 60(9):1203-1213.

3. Ma J, Batterham PJ, Calear AL, Han J. A systematic review of the predictions of the Interpersonal–Psychological Theory of Suicidal Behavior. Clinical Psychology Review. 2016; 46: 34-45.

4. Harrs E, Barraclough B. Suicide as an outcome for mental disorders. British Journal of Psychiatry. 1997;170:205-28.

5. Phillips MR, Yang G, Zhang Y, Wang L, Ji H, Zhou M. Risk factors for suicide in China: a national case-control psychological autopsy study. Lancet. 2002; 360(9347): 1728-36.

6. David HB, Matthew KN, Christine BC, Halina JD. Disorders of Impulse Control and Self-Harm. 'Oxford University Press'. 2012.

7. Reinherz HZ, Giaconia RM, Silverman AB, et al. Early psychosocial risks for adolescent suicidal ideation and attempts. Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry. 1995; 34(5): 599-611.

8. Brener ND, Hassan SS, Barrios LC. Suicidal ideation among college students in the United States. Journal of Consulting and Clinical Psychology. 1999;67(6):1004-8.

9. Klonsky ED, Kotov R, Bakst S, Rabinowitz J, Bromet EJ. Hopelessness as a predictor of attempted suicide among first admission patients with psychosis: A 10-year cohort study. Suicide Life Threat Behav. 2012; 42(1):1-10.

[Downloaded from ijec.ir on 2026-11-18]

10. Pompili M, Serafini G, Innamorati M, et al. The hypothalamic-pituitary-adrenal axis and serotonin abnormalities: a selective overview for the implications of suicide prevention. European archives of psychiatry and clinical neuroscience. 2010; 260(8): 583-600.
11. Conwell Y, Duberstein PR, Caine ED. Risk factors for suicide in later life. Biological Psychiatry. 2002; 52(3): 193-204.
12. Nock MK, Borges G, Bromet EJ, Cha CB, Kessler RC, Lee S. Suicide and suicidal behavior. Epidemiologic reviews. 2008; 30(1): 133-54.
13. Shaffer D, Gould MS, Fisher P, et al. Psychiatric diagnosis in child and adolescent suicide. Archives of general psychiatry. 1996; 53(4): 339-48.
14. Barlow DH, Durand VM. Abnormal psychology : an integrative approach. Wadsworth Publishing; 7th edition (January 1, 2014).
15. Arria AM, O'Grady KE, Caldeira KM, Vincent KB, Wilcox HC, Wish ED. Suicide ideation among college students: A multivariate analysis. Archives of Suicide Research. 2009; 13(3): 230-46.
16. Wilcox HC, Arria AM, Caldeira KM, Vincent KB, Pinchevsky GM, O'Grady KE. Prevalence and predictors of persistent suicide ideation, plans, and attempts during college. Journal of affective disorders. 2010; 127(1): 287-94.
17. Barrios LC, Everett SA, Simon TR, Brener ND. Suicide ideation among US college students associations with other injury risk behaviors. Journal of American College Health. 2000; 48(5): 229-33.
18. Van Orden KA, Witte TK, Cukrowicz KC, Braithwaite SR, Selby EA, Joiner Jr TE. The interpersonal theory of suicide. Psychological review. 2010; 117(2):575-600.
19. Joiner Jr TE, Van Orden KA, Witte TK, et al. Main predictions of the interpersonal–psychological theory of suicidal behavior: Empirical tests intwo samples of young adults. Journal of abnormal psychology. 2009; 118(3): 634-46.
20. Ribeiro JD, Joiner TE. The interpersonal-psychological theory of suicidal behavior: current status and future directions. Journal of clinical psychology. 2009; 65(12): 1291-1299.
21. Hill RM, Pettit JW. Suicidal ideation and sexual orientation in college students: The roles of perceived burdensomeness, thwarted belongingness, and perceived rejection due to sexual orientation. Suicide Life Threat Behav. 2012; 42(5): 567-79.
22. Lamis DA, Lester D. Risk factors for suicidal ideation among African American and European American college women. Psychology of Women Quarterly. 2012; 36(3): 337-49.
23. Ploskonka RA, Servaty-Seib HL. Belongingness and suicidal ideation in collegestudents. Journal of American College Health. 2015; 63(2): 81-7.

[Downloaded from ijec.ir on 2026-11-18]

24. Silva C, Chu C, Monahan KR, Joiner TE. Suicide risk among sexual minority college students: A mediated moderation model of sex and perceived burdensomeness. Psychology of sexual orientation and gender diversity. 2015; 2(1): 22-33.

25. Tuck A, B. Cole A, R. Wingate L, L. Slish M, P. Tucker R, W. Hollingsworth D, et al. Burdensomeness, depression, and suicide in a sample of American-Indian college students. Ethnicity and Inequalities in Health and Social Care. 2013; 6(3/2): 86-77.

26. Wong YJ, Koo K, Tran KK, Chiu Y-C, Mok Y. Asian American college students' suicide ideation: A mixed-methods study. Journal of Counseling Psychology. 2011;58(2): 197-209.

27. Bryan CJ, Clemans TA, Hernandez AM. Perceived burdensomeness, fearlessness of death, and suicidality among deployed military personnel. Personality and Individual Differences. 2012; 52(3): 374-79.

28. Ribeiro JD, Silva C, Joiner TE. Overarousal interacts with a sense of fearlessness about death to predict suicide risk in a sample of clinical outpatients. Psychiatry Res. 2014; 218(1-2): 106-12.

29. Smith PN, Cukrowicz KC, Poindexter EK, Hobson V, Cohen LM. The acquired capability for suicide: A comparison of suicide attempters, suicide ideators, and non-suicidal controls. Depression and anxiety. 2010; 27(9):871-877.

30. Van Orden KA, Witte TK, Gordon KH, Bender TW, Joiner Jr TE. Suicidal desire and the capability for suicide: tests of the interpersonal-psychological theory of suicidal behavior among adults. J Consult Clin Psychol. 2008;76(1): 72-83

31. Hill RM, Rey Y, Marin CE, Sharp C, Green KL, Pettit JW. Evaluating the Interpersonal Needs Questionnaire: comparison of the reliability, factor structure, and predictive validity across five versions. Suicide and life-threatening behavior. 2015; 45(3): 302-14.

32. Hawkins KA, Hames JL, Ribeiro JD, Silva C, Joiner TE, Cougle JR. An examination of the relationship between anger and suicide risk through the lens of the interpersonal theory of suicide. J Psychiatr Res. 2014; 50: 59-65.

33. Van Orden KA, Cukrowicz KC, Witte TK, Joiner Jr TE. Thwarted belongingness and perceived burdensomeness: construct validity and psychometric properties of the Interpersonal Needs Questionnaire. Psychol Assess. 2012; 24(1): 197-215.

34. Osman A, Bagge CL, Gutierrez PM, Konick LC, Kopper BA, Barrios FX. The Suicidal Behaviors Questionnaire-Revised (SBQ-R): validation with clinical and nonclinical samples. Assessment. 2001; 8(4): 443-54.

35. Elliott G, Kao S, Grant A-M. Mattering: Empirical validation of a social-psychological concept. Self and Identity. 2004; 3(4): 339-54.

36. Kelly MN, Corriveau DP. C. OMEGA-Journal of Death and Dying. 1995;31(4):311-15.

[Downloaded from ijec.ir on 2026-11-18]

37. Rajabi, G.R., Bohrani, M. ITEM Factor Analysis of Death Anxiety Scale. journal of psychology. 2002; 5(4): 303-15. [In Persian]

38. Cukrowicz KC, Cheavens JS, Van Orden KA, Ragain RM, Cook RL. Perceived burdensomeness and suicide ideation in older adults. Psychology and aging. 2011; 26(2): 331-38.

39. Elliott GC, Colangelo MF, Gelles RJ. Mattering and suicide ideation: Establishing and elaborating a relationship. Social psychology quarterly. 2005; 68(3): 223-38.

[Downloaded from ijec.ir on 2026-11-18]

The relationship between Death Anxiety, Mattering, Perceived Burdensomeness and Thwarted Belongingness with Suicidal Behavior in college students (The Interpersonal-Psychological Theory for suicide)

Rashid S[1], Kiani AR[2*], khorramdel K[3], Yeganeh N[1], Zeinaddini S[1]

[1]Bachelor student in psychology, Clinical Psychology, Department of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardebil, Ardebil, Iran

[*2]PhD. Dept. of Psychology, Assistant Professor, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh ardabili, Ardebil, Iran

[3]PhD. Dept. of Psychology, Non-profit Nonprofit Institution of Fatemiyeh Shiraz, Iran

Corresponding Author: Dept. of Psychology, Assistant Professor, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh ardabili, Ardebil, Iran

Email: Ahmadreza_kiani@yahoo.com

Background and Objectives: Each year nearly one million people die due to suicide that makes this issue one of the most imperative medical urgency subjects. This study aimed to assess the relationship among Death Anxiety, Mattering, Perceived Burdensomeness and Thwarted Belongingness with Suicidal Behavior in college students.

Materials and Methods: In this descriptive correlation study, using convenience sampling 331 students of Mohaqeqe Ardebili university were selected. After Project approval at the scientific research deputy office of the university, the participants completed the Interpersonal Needs Questionnaire (INQ), Suicidal Behavior Questionnaire-Revised, Mattering Inventory and Death Anxiety Questionnaire. Research data were analyzed by descriptive statistics indices, Pearson correlation analysis, and multivariate regression by using SPSS ver. 22.

Results: The result showed that there is a significant relationship between Perceived Burdensomeness and Thwarted Belongingness with Suicidal Behavior in college students, but Perceived Burdensomeness could explain and predict Suicidal Behavior better than Thwarted Belongingness. Also, there is a significant and negative relationship between mattering and Suicidal Behavior but by controlling interpersonal needs via partial correlation this relationship disappeared. Moreover, there is no significant relationship between death anxiety with Suicidal Behavior, Perceived Burdensomeness and Thwarted Belongingness.

Conclusion: Generally, our findings suggested that The Interpersonal-Psychological Theory could explain moderately Suicidal Behavior and ideation.

Key words: suicide, mattering, perceived burdensomeness, thwarted belongingness, the interpersonal-psychological theory

[Downloaded from ijec.ir on 2026-11-18]